

МИНОБРНАУКИ РОССИИ
Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение
высшего профессионального образования
«Челябинский государственный университет»
(ФГБОУ ВПО «ЧелГУ»)
Костанайский филиал

ЖАСТАРДЫҢ КӨЗҚАРАСЫНДАҒЫ ҚАЗІРГІ ҒЫЛЫМНЫҢ ПАРАДИГМАСЫ

Т.Ж. Атжановты және А.М. Родновты еске алуға арналған ІХ
Жалықаралық ғылыми конференциясының материалдары
10 сәуір 2015 ж.

ПАРАДИГМА СОВРЕМЕННОЙ НАУКИ ГЛАЗАМИ МОЛОДЫХ

Материалы ІХ международной научной конференции,
посвященной памяти Т.Ж. Атжанова и А.М. Роднова
10 апреля 2015 г.

THE PARADIGM OF MODERN SCIENCE IN THE YOUTH OPINION

Materials of the IX International Scientific Conference dedicated to the
memory of T. Atzhanov and A. Rodnov
April 10, 2015

Костанай, 2015

45. Новгуманова Г.С. Актуальные вопросы применения законодательства об **исполнительном** производстве в Российской Федерации.....
46. Новокшонова Н. А. Проблемы наследования выморочного имущества.....
47. Нурмагамбетов Р.Г. Характеристика основных этапов формирования **конституционного** регулирования как научной категории в Российской Федерации.....
48. Овсяк О., Атжанова Ж.С. Правовое понятие коррупции.....
49. Одарченко Е.С., Галиаскарова А.М. Проблемы определения уголовной **ответственности** при рецидиве преступлений.....
50. Полтавская А., Атжанова Ж.С. Государственная служба как основополагающий элемент системы государственного управления.....
51. Попов В.С. Заметки по поводу недопустимости разглашения **данных дел** производства по делу.....
52. Разуваева М.В. Купля-продажа как форма товарно-денежного обмена.....
53. Раманкулов Р., Авшуменова Б.О. К вопросу о миграционных **процессах** в Казахстане и Россией.....
54. Савченко М.В., Попов В.С. Осуществление адвокатской деятельности в стране **иностранных** адвокатом как актуальная проблема и позиции относительно её разрешения.....
55. Сафроня В., Нурмагамбетов Р.Г. К вопросу об исследовании **конституционного** регулирования как научной категории.....
56. Степанова И., Авшуменова Б.О. Набор социальных услуг.....
57. Сулейменова А.Е., Разуваева М.В. Бэби-бокс как шанс на жизнь.....
58. Сухмановский Б.Г., Галиаскарова А.М. К вопросу о жестоком **обращении** с животными.....
59. Сухмановский Б.Г., Галиаскарова А.М. К вопросу об эффективности антикоррупционной политики в Республике Казахстан.....
60. Ульянова В., Атжанова Ж.С. Сущность гражданского общества.....
61. Уралбаева Д.К., Новгуманова Г.С. Правотворчество и праворазъяснение в деятельности судебной власти Республики Казахстан.....
62. Урусов С.С., Галиаскарова А.М. Особенности современного **мошенничества** в Республике Казахстан.....
63. Усмаев Б., Купчак Л.М. Проблемы осуществления защиты прав граждан в **исполнительном** особом производстве.....
64. Утеуленова А.Р., Новгуманова Г.С. Правовая природа судебной **власти** и нормотворческая деятельность Верховного Суда Республики Казахстан.....
65. Чужинев Н., Авшуменова Б.О. Государственная политика по **сокращению** занятости.....
66. Ядрошников М.С., Рахманова Е.Н. Развитие понятия разбоя в Российском **уголовном** законодательстве.....

СЕКЦИЯ:

«ПРОБЛЕМЫ УСТОЙЧИВОСТИ И КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТИ СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКИ»

1. Абжанова А.К. ҚР қаржы нарығының қалыптасуы.....
2. Абжанова А.К. Қазақстан Республикасындағы кәсіпорындардың банкроттылығын **жүйесін** жетілдірудің негізгі бағыттары.....
3. Актаева А.М., Кошечая Л.И. Коммуникации в антикризисном **управлении** персоналом.....
4. Ахметкали Т.А. ҚР бағалы қағаздар нарығын жетілдірудегі басты бағыттары.....
5. Ахметкали Т.А. ҚР биржа нарығының жағдайы мен дамыту мәселелері.....
6. Бабинцева Т., Бизикова Т.А. Проблема безработицы в Республике Казахстан.....
7. Базюк Н.Ю., Тараданов А.А. Микрофинансовые организации: сегодня, завтра.....

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ БАНКРОТТЫҒЫН РЕТТЕУ ЖҮЙЕСІН ЖЕТІЛДІРУДІҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ

Қазіргі нарықтық экономикада мемлекет нарықтық ортаның қалыптасуын реттейтін орталық болып табылады және осылайша экономикалық өсімінің үрдістілігі мен сапасын қамтамасыз етеді. Елдің экономикасын барлық деңгейлерде басқару және бағдарламалық-мақсаттық көзқарасты пайдалану мүмкін және Қазақстанның жағдайына қолайлы.

Бағдарламалық-мақсаттық реттеудің мәні, біріншіден, әлеуметтік-экономикалық өсу параметрлерін анықтайтын ең маңызды, факторларын анықтаудан, ал екіншіден, қойылған мақсатқа сәтті қол жеткізу үшін бұл факторларға мақсатты бағытталған шараларды жүзеге асырудан құралады. Бұл арада әсер ету сипаты қысқа мерзімді әсер етуден ұзақ мерзімді стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу үшін түрлі саяси, экономикалық, заңдылық және басқа реттеушілердің кешенін қолдануға дейін кең ауқымды шараларды қолдану мүмкін.

Экономиканы басқарудың бағдарламалық-мақсаттық жүйесін құру келесі сатылардан тұрады: реттеудің стратегиялық мақсаттарын анықтау, міндеттер қою, реттеуге арналған шаралардың иерархиясын құру, реттеудің түрлі бағыттарын сараптамалық – экономикалық бағалау, реттеу тетіктерін әзірлеу және оны жүзеге асыру.

Қазақстан Республикасында кәсіпорындардың банкроттығын реттеудің стратегиялық мақсаты болып банкроттық институтына нарықтық экономикада оған тиесілі барлық қарыздарды орындау және құқықтық пен ұйымдастырушылық-экономикалық механизмдер арқылы оны реттеудің тиімділігін жоғарылату табылады [1].

Осыған орай, Қазақстандағы банкроттықты реттеу жүйесінің негізгі міндеттерін реттеу қажет:

- банкроттық процедураларын өткізу мерзімін қысқарту және әкімшілік шығындарды азайту;
- тарату кезінде кредиторлар талаптарын қанағаттандыру үлесін кредиторлар берешегінің көлемінен 30% дейін ұлғайту;
- өтелмеген төлемдердің көлемін азайту, отандық тауар өндірушілерді қолдау, сыртқы-төлемдік негізін бекіту, кәсіпорындардың қаржылық жағдайының мониторингін жүргізу, қасақана және жалған банкроттықты айқындау және т.б. негізінде кәсіпорындар банкроттығын ескерту.

Қойылған міндеттерден шыға отырып, мақсаттық параметрлердің келесі кезектілігін сақтаушылығының кему ретімен анықтауға болады:

- сайыстық өндірістің аяқталғанынан кейін кредиторлар талаптарын өтеудің үлесі;
- банкроттық рәсімдерінің фактілік ұзақтылығы;
- сайыстық өндірістің әкімшілік шығындарының сомасы;
- шаруашылық жүргізуші субъектілердің өтелмеген төлемдер көлемінің ең төменгі деңгейге дейін төмендеуі;
- еңбек ақы бойынша мерзімі өткен берешектің көлемі;
- бюджетке төлемдер бойынша берешегі мен өзге берешектердің көлемі;
- өнеркәсіптік өндірістің көлемі;
- оңалту мақсаттарына қол жеткізген сауықтырылған кәсіпорындардың үлесі;
- банкроттық туралы істердің жалпы массасындағы қасақана және жалған банкроттықтың үлесі;

- өнеркәсіп тиімділігінің деңгейі;
- өнеркәсіптегі шығынды кәсіпорындардың үлесі;
- тұрып қалған, әрекет етпейтін кәсіпорындардың үлесі;
- банкроттық рәсімдеріне қатыспайтын борышкерлердің үлесі.

Ұйымдастырушылық-экономикалық механизмдердің жұмысын бағытта бақылау үшін жалпы мемлекеттік деңгейдегі стратегиялар мен тұжырымдамаларда жеке аймақтың әлеуметтік және экономикалық даму бағдарламаларына дейін мемлекеттік бағдарламалық құжаттар қабылдайды. 2007-2024 жылдарға арналған Республикасының тұрақты дамуға ауысу тұжырымдамасы макроэкономикалық, әлеуметтік-экономикалық және саяси сияқты салалардағы экономикалық саясаттың негізгі бағыттарын тұрады, ал бұл өмір сүру сапасын арттыруға және ұзақ мерзімді келешектегі елдің қабілеттілігін қамтамасыз етуге негіз болып табылады. Орта мерзімді кезеңде экономикасы алдында тұрған түйіндік мәселелер зерттелген, мемлекеттік әлеуметтік-экономикалық саясаттың бағыттары және елдің экономикалық дамуының мүмкіндіктері анықталған.

Нақты оналту рәсімі өндірістік әлеуетті сақтап қалуға ғана емес, сонымен қатар кеңейтуге және сол арқылы жаңа жұмыс орындарын құруға мүмкіндік береді. Осыған байланысты дағдарысқа қарсы бағдарламаларды жүзеге асыруда маңызды орын алады.

Сонымен қатар Қазақстандағы кәсіпорындардың банкроттылығын реттеу және бірқатар кемшіліктердің болуы, ең алдымен, кәсіпорынның дәрменсіздігін алдын ала банкроттық рәсімдерін қолдану бойынша бірыңғай мемлекеттік стратегияның жоюы негізделетінін атап кеткен жөн.

Қазақстан аймақтарында әлеуметтік-экономикалық даму бағдарламаларының әзірлеуден басқа банкроттық институтын қалыптастыру және оны реттеу жүйесі бойынша басқа да ұйымдастырушылық іс-шаралар жасалды. Оларды шартты түрде топқа бөлуге болады.

Іс-шаралардың бірінші тобы 90-шы жылдардың басы-орта кезіндегі экономикасының дағдарысын шешумен, экономикалық реформалар мен жекешелендірілумен байланысты. Әр түрлі уақытта бұл шаралар мемлекеттік мүлікті басқару Комитеті, жекешелендіру бойынша Комитеті, салық органдары, әкімдер қарама-қарсы экономикалық даму және кәсіпкерлік бойынша Басқарма, дәрменсіз борышкерлер бойынша Комитеттің Басқармасы, қаржылық қызметтер және басқалары сияқты мемлекеттік құрылымдар арасындағы қызметтерді қайта бөлудің үздіксіз үдерістерінен көрінді.

Әр түрлі жылдары екінші топтың іс-шараларымен коммерциялық та, мемлекеттік та қатысуымен де құрылымдар құрылды. Олардың мақсаты банкроттық рәсімдер және облыстың өнеркәсіптік кәсіпорындарын қаржылық-экономикалық үдерістерін дамыту және қолдау үшін жағдайлар қалыптастыру болды [2].

Кәсіпорындарды қаржылық-экономикалық сауықтыру және аймақтың банкроттықты реттеуде бағдарламалық – мақсаттық әдісті дамыту бойынша іс-шаралардың үшінші тобына түрлі құрылымдарды, мамандырылған ведомствоаралық комиссияларды құруды жатқызуға болады. Дәрменсіз кәсіпорындарды санациялау және тарату Облыстық комиссиялар, олардың құзыретіне кіреді:

- жауапты органдарды анықтау арқылы облыстың кәсіпорындарын банкроттық бойынша іс-шаралар мен әрекеттердің жоспарын әзірлеу;
- санация жоспарларын бекіту;
- жарғылық капиталында мемлекеттің үлесі бар кәсіпорындарды банкроттық тарту бойынша шешімдер қабылдау.

Іс-шаралардың төртінші тобы қаржылық дағдарыстың салдарларымен байланысты. Барлық аталған іс-шаралар банкроттық институтының қалыптасуында маңызды рөл атқарды және банкроттық процестерін реттеудің нақты аймақтық қалыптастырды.

басқару органдарының, мемлекеттік органдардың, жеке коммерциялық және кәсіпкерлердің нақты сектордың өсуімен байланысты емес берешекті өтеу, әл-ауқаттың өсуі бойынша бірлескен әрекеттерінің тиімділігін қасақана, жалған банкроттық мүмкіндіктерін болдырмау үшін қысқа және орта кезекте бірқатар іс-шаралар өткізу қажет. Осыған байланысты, банкроттық ертеуде алдыңғы қатарлы мәселелерді айқындаған жөн және келесідей іс-шараларды:

Бірінші уақытта бір сайыстық басқарушы банкроттық туралы 10-15 істі жүргізеді. Тартатушы топ мүшелерінің жұмысына бақылаудың жетіспеушілігі, жұмыс жетіспеуі, борышкердің өндірістік-шаруашылық қызметінің және оның шар мен сатып алушылармен ара-қатынасының ерекшелігінің ескерілмеуі және т.б. тер сайыстық басқарушылардың кредиторлардың талаптарын қанағаттандыра алмауына әкеледі, ал сайыстық өндіріс тек берешектерді есептен шығару және қарызынды тұлғалардың реестрінен шығару мақсатымен ғана өткізіледі.

Екінші тараптан дәрменсіз борышкерлердің істерін жүргізу бойынша лицензияланған бірінші бағам базасын құру қажет және де ол кәсіпорынның жетекшілеріне де, мемлекеттік органдарға да, бірінші кезекте, дәрменсіз борышкерлермен жұмыс жасауға қажеттің Басқармасына қол жетімді болуы тиіс.

Үшінші тараптан дәрменсіз борышкерлердің істерін басқару бойынша мамандардың мәліметтерін пайдалану үшін Комитет аймақтық, қалалық әкімдіктермен және жұмысбастылыққа қажетті қызметтерімен бірлесіп сәйкес лицензияларды алуы үшін облыстың барлық аудандарынан 2-3 маман дайындай алар еді.

Қазақстан Республикасының банкроттық рәсімдерін алшақ аудандар мен қалаларда пайдаланудың тиімділігіне көңіл бөлетіндігіне келетіндігіне, себебі оналту / сайыстық басқарушыларды борышкердің саласына және қарызына байланысты тағайындауға, әкімшілік шығындарды төмендетуге, тартату жұмыстарына мүмкіндік береді.

Төртінші тараптан қарсы басқарушылардың институтына ерекше назар аударған жөн. Мемлекеттік қабілеттіктің алдын-алуын және қайта қалпына келтірілуін басым етіп, мемлекеттік істері бойынша заңнаманы тұжырымдамалы, яғни банкроттық мәселелеріне қатысты тұжырымдамаларды өзгерту қажет.

Бесінші тараптан қарсы мемлекеттік және соттан тыс тәртіпте банкрот деп жарияланған кәсіпорындардың шаруашылық қызметін талдау дәрменсіз борышкердің өтімді активтерінің жоқтығын және өтімді активтердің болмауына себебінен өз қарыздарын өтей алмайтынын көрсетеді. Мемлекеттік істерге түрумен және /немесе орындамаумен тығыз байланысты. Әлемдік практикада мұндай мәмілелердің көлемін меншікті немесе жарғылық капиталдың қысқартылуымен анықталады [3].

Алтыншы тараптан қабілеттіліктің қалыпты төмендеуі және ағымдағы және мерзімі өткен берешектің өсуі кезінде мемлекеттік органдар бюджет, еңбек ұжымы мен басқа тараптардың алдындағы берешектің өсіміне әкеледі және кредиторлардың құқықтарын қорғау мәмілені тоқтату үшін сотқа жүгіне алады.

Литература:

Богданов В.А., Богомолова А.В. Антикризисное регулирование экономики: теория и практика. - М., 2007. - 201 с.

Давыдов Д.А. Финансовое управление. - М., 2008. - 234 с.

Ибрагимов Т.И., Нукушев А.Г. Банкротство и антикризисное управление. - Алматы, 2000. - 543 с.